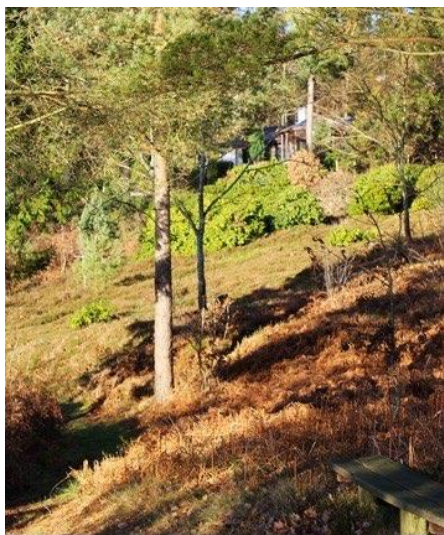

Naturpleje i VESTERLUND

Naturpleje i Vesterlund

Indhold

Områdets naturgrundlag	4
Lokalplanen	4
Lav en plan - hvad skal fjernes, og hvad skal blive?	5
Naboforhold	6
Fældning	6
Bortskaffelse af grenaffald	6
Hvad er godt at plante?	7
Lysåbne trætyper	7
Skyggetræer	9
Buske	10
Hedelyng	13
Etablering efter fældning af skov	14
Eksisterende lyng og vedligeholdelse	14
Hvorfor forsvinder lyngen fra min grund?	14

Kære sommerhusejer

Vi er nok alle enige om, at vi er heldige at have sommerhus i et unikt og smukt område højt værdsat af os ejere og af gæsterne, som kommer her.

Området har førhen haft et helt unikt særpræg med et bakket terræn med skov og åbne arealer, hvor også lyng og blåbær trivedes. Kombinationen af sø, skov og åbne arealer var med til at give et rigt og varieret dyreliv til glæde for alle.

Imidlertid er nogle steder i området efterhånden groet til i krat og ser meget misligholdt ud. Andre steder er træerne blevet så store, at der ikke efterlades meget lys til skovbund eller naboer for den sags skyld. Årsagerne er sikkert mange, men kan måske bunde i, at man ikke har kræfterne eller tiden til at gøre noget ved det. Måske har man heller ikke den fornødne indsigt i, hvordan man får planlagt sit område, og hvordan det skal plejes.

Uanset hvad årsagerne er, er det vores håb, at I alle vil være med til at få ryddet op i området, så vi kan få skabt den lysåbne natur - eller i hvert fald begrænset tilgroningen.

Lokalplanen indeholder i øvrigt også et afsnit om områdets udseende, som anviser en mere åben skovtype.

Helt konkret lægges der op til:

- At skabe en mere åben skovtype med lysåbne arealer
- At øge udbredelsen af arealer med lyng og blåbær
- At begrænse mængden af alt for høje grantræer
- At fjerne hegn og anden bevoksning, som markerer skel

Naturpleje er også et emne i andre sommerhusområder. Hvis man er interesseret, kan man læse mere på:

http://www.skaerbystrand.dk/Naturpleje_Skaerby_WEB.pdf

<http://www.odsherred.dk/sites/default/files/PDF/Naturpleje%20i%20Sommerhusomr%C3%A5der.pdf>

<http://infolink2003.elbo.dk/Skovogland/dokumenter/doc/12811.pdf>

Bestyrelsen, Vesterlund Grundejerforening

November 2014

Områdets naturgrundlag

Historisk set har landskabet i Vesterlund været helt åbent og med lysåben skov med spredt lyngbevoksning. Naturen har altid været præget af den sandede og næringsfattige jord. Den lysåbne naturtype er under tilbagegang og vil forsvinde, hvis man ikke gør noget.

Området er udlagt med sommerhusparceller på mindst 2.500 m², som skal være udlagt som naturgrunde. At have en naturgrund kræver pleje - hvis naturen overlades til sig selv, vil den hurtigt være groet til i buske og træer.

Beplantningen på grundene er i dag meget varieret fra det, der bedst kan sammenlignes med en villahave, til grunde, som mere eller mindre er overladt til sig selv. Der er eksempler, hvor næsten alt er fældet, og bevoksningen, som er skudt op efterfølgende, er vild og tæt med krat, som dækker alt. Andre steder har man ikke i tide holdt bevoksningen nede; her har træerne vokset sig så store og mange i antal, at skovbunden næsten er helt bar for anden vegetation.

Det skal også nævnes, at der findes grunde, som er passet meget fint og fremstår lyst med varieret bevoksning, inkl. lyng og blåbær indimellem.

Lokalplanen

Som nævnt i lokalplanens afsnit 1 er *formålet at fastholde områdets natur- og landskabsmæssige kvaliteter.*

Det er selvfølgelig en individuel opfattelse, hvad dette er, men lokalplanen udtrykker blandt andet følgende:

Landskabelig værdi

Landskabet er meget værdifuldt på grund af terrænet og det halvåbne skovpræg. De geologiske særpræg viser sig i terrænoverfladen, hvis dannelse under og lige efter istiden træder tydeligt frem fordi området ikke eller kun i ringe grad har været dyrket.

Med lokalplanens bestemmelser om at sikre terrænet og den eksisterende egnstypiske beplantning, vil den betyde bevaring af de landskabelige og geologiske forhold. Området skal fremstå med skovpræg uden opdelende hegn, hække og lignende, dvs. uden nogen form for markering af skel.

Flora og Fauna

Før sommerhusområdet blev opført, bestod området af lyngklædte bakker. Området er sidenhen vokset til i nåleskov, men har stadig hedepræg med udbredt bevoksning af dværgbuske (hedelyng, blåbær, tyttebær mv.).

Ny beplantning skal være af naturligt hjemmehørende arter, som beskrevet i en planteliste.

Arealet har en rig fauna af småfugle, insekter og råvildt, der er knyttet til den varierede hede- og skovnatur. Beskyttelsen af den naturlige flora, jf. ovenstående, har stor betydning for bibeholdelsen af en varieret fauna. Ved at fastholde sommerhusområdet anvendelse og karakter har områdets varierede fauna bedre levevilkår.

Lokalplanen beskriver, at genplantning og ny beplantning skal ske med egnskarakteristiske træer og buske, eksempelvis lysåbne typer som:

Eg (stilk og vinter)
Bøg
Ene
Kvalkved
Tørst
Skovfyr

Birk (dun og vorte)
Rødel
Fuglekirsebær
Alm røn
Hyld
Tjørn

Se i øvrigt link til lokalplanen i sin fulde version på Vesterlund Grundejerforenings hjemmeside.

Lav en plan - hvad skal fjernes, og hvad skal blive?

For mange af os er det uoverskueligt, hvordan man får taget fat på at genskabe det lysåbne landskab. Hvad gør man lige? Det er derfor vores håb, at denne pjece kan hjælpe dig til at få gang i planlægning af din naturgrund og få nogle gode råd til, hvordan man bærer sig ad.

Det er op til den enkelte sommerhusejer at skabe det miljø, som man finder passer bedst til sin grund og selvfølgelig er i overensstemmelse med naturgrundlaget og lokalplanen.

Når man skal lave sin plan, er der nogle forhold, man skal tage hensyn til. Hvor får man det bedste kig, mest sol på terrassen, dække for indkig fra vejen osv. Det bedste tidspunkt af året at lave sin plan er selvfølgelig om sommeren.

Det kan mange gange være en svær beslutning at fælde et bestemt træ, for hvad nu, hvis man fortryder. Man skal selvfølgelig overveje, hvad som skal fældes, men man skal også tænke på, at hver gang et træ fældes, skaber det plads til noget nyt.

Start med at lave en skitse af grunden og tegn verdenshjørnerne ind. Det kan være en hjælp til at vurdere, hvor sollyset kommer fra. Herefter tegnes et omrids af huset, terrassen, indkørslen og hvad man ellers mener skal med. Herefter plottes træer og bevoksning ind, som man vil beholde.

- Se på grundens træer. Glem "bedstefars træer" og spørg i stedet jer selv, hvilke kan I lide, hvilke ikke? Af de store træer vælges 4-5 bevaringsværdige træer, og de træer, som står i deres nærhed, fældes. Derved skabes der lys og plads til, at træet kan komme til sin ret.
- I området findes et stort antal af meget høje rødgraner, som tager meget udsyn og lys. Disse træer er ved at nå deres maksimale alder og trænger til at blive reduceret i antal. Det vil ikke kun være af stor nytte for den øvrige bevoksning, men også for naboer m.fl.
- Bevoksning som hegn, hække eller lignende i skel skal tyndes ud, så de ikke fremtræder så markante. Hvis ikke man kan se skellene, virker grundene jo større.
- Steder, som er ved at gro til i krat, kan med fordel ryddes helt for at give plads til noget nyt.
- Ryd et område på måske 20 x 20 m hvor man kan få lyng og blåbær til at vokse. Se afsnittet om lyng og blåbær nedenfor.
- Overvej, hvordan man kan etablere et godt udsyn, måske endda til søen.
- Hvis man ønsker beplantning for at dække imod indkig fra vej eller lignende, kan man plante lav bevoksning forskudt for hinanden, så man ikke får dannet hegn eller en hæk.
- Hvad skal beholdes for at skærme f.eks. terrassen imod indkig og vind. Og hvad skal fældes for at give aftensol på terrassen?

- Carport og andre småbebyggelser uden for byggekvaadratet på 20x20 m kan med fordel dækkes med mindre træer og buske.

Sæt herefter farvede bånd omkring træerne, mens deres skæbne afklares: Grøn = bevarer, Gul = måske, Rød = fældes.

Når du er ved have en plan klar og ved, hvad der skal fældes, skal du afgøre hvilken beplantning, du ønsker. En god ide er at tage din plan med over til naboen og eventuelt fremlægge ønsker, som du måtte have i forhold til bevoksning på deres grund - og omvendt.

NB: Husk, at fældning eller genplantning af *større* områder skal ske efter en plan, som skal godkendes af Silkeborg Kommune.

Naboforhold

Området skal helst ikke kun passes for tilfredsstillelse af egne ønsker. Hvis man kan gå sammen med naboerne og få koordineret sine planer, kan man måske få en større sammenhæng i området.

Beplantning, som indikerer skel, bør undgås, da man derved får et mere sammenhængende indtryk.

- Man bør også oveveje, om man kan give naboen lidt mere lys på terrassen. Det gør jo aldrig noget at få vendt ideerne.
- Tal med jeres nabo, om I kan fælde sådan, at I kan skabe lange gode natur-kig til fælles glæde.
- Brug lav beplantning til at sikre intimitet og læ mod indblik.

Fældning

Når planen er klar, og man har besluttet, hvad som skal fældes, er det bare at gå i gang. Træer fældes med fordel i vinterhalvåret, hvor saften er væk. For at begrænse mængden af grenaffald kan man med fordel udnytte selv de mindste stykker træ til brænde.

- Sørg for at alt grenaffald samles sammen og fjernes helt fra grunden, så det ikke formulder og giver næring, med mindre du godt kan lide brombær og brændenælder.
- Slå og fjern uønsket opvækst som brændenælder, tidsler m.m., inden de blomstrer og smider frø.
- Klip eventuel gammel lyng ned (mere herom nedenfor).

Selve arbejdet med kædesav er et kapitel for sig. For gode råd se:

<http://www.husqvarna.com/dk/support/working-with-chainsaws/>

Føler du dig ikke i stand til selv at få udført fældningen, er du velkommen til at kontakte bestyrelsen, som vil gøre sit bedste for at finde en løsning.

Bortskaffelse af grenaffald

Grenaffald og flis bør ikke spredes over området, da det vil virke som gødning ved forrådnelsen. Hvis jorden gødes for meget, vil anden vegetation end lyng overtage området, og lyngen vil blive kvalt. Lyng og den oprindelige vegetation trives bedst på mager jord, som er typisk for området. Det kan heller ikke anbefales at samle grenaffald i store bunker, da det kan udgøre en brandfælde. **Afbrænding er ikke tilladt på noget tidspunkt**, så der er kun en egnet vej, nemlig genbrugspladsen.

Hvad er godt at plante?

Når man ønsker lysåben natur, hvor man giver mulighed for vækster som blåbær, tyttebær og lyng, kan man med fordel plante lysåbne træer. De mest lysåbne træer er skovfyr, birk og lærk.

Enkelte frugttræer og buske kan også godtages og vil samtidig kunne bidrage positivt til dyrelivet.

Lysåbne træer som skovfyr bør foretrækkes frem for de mere tætte træer som f.eks. rødgran, som vi i dag har rigeligt af (bemærk, at rødgran ikke er på listen i lokalplanen). Tværtimod bør vi reducere antallet af de store rødgraner. De tager udsyn, giver megen skygge og lukker dermed af for anden mere ønskelig bevoksning.

Herunder er træerne, som er nævnt i lokalplanen, kort beskrevet og opdelt efter deres type. Listen er desuden udvidet med få andre arter, som vil gøre sig godt i området.

Lysåbne trætyper

Fyr, Skov-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Pinus sylvestris	Skovfyr har en lysgennemtrængelig krone og tåler vind. Træet tåler kun beskæring i ung alder. Trives fint på mager jord og gerne sammen birk. Skovfyr kan vokse på næsten al slags jord, men bliver ofte udkonkurreret af andre arter på kraftig jord. De oprindelige danske bestande er for længst udryddet, og de nuværende træer stammer fra norske eller skotske frøkilder. Frøene ædes af fugle, mus og egern.
	Træets karakter	Stort lystræ	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	25 -30 m	

Fyr, Bjerg-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Pinus mugo	Bjergfyr er et såkaldt lystræ, der altså ikke tåler skygge. Bjergfyr er en grov busk eller et lille træ. I naturen er træformen den mest almindelige. I Danmark er det et meget almindeligt plantet træ, især i Jylland i hede- og klitplantager. Kan i øvrigt beskæres som Bonsaitræ. Arten betragtes som en invasiv art i Danmark og er på Naturstyrelsens sortliste, hvor det vurderes at den "kan bekæmpes lokalt til acceptabelt niveau, men kan ikke udryddes nationalt".
	Træets karakter	mellemhøjt lystræ	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	4 x 5 m	

El, Rød-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Alnus glutinosa	Rød-El (Alnus glutinosa) er et op til 25 m højt træ, der findes på fugtig og næringsrig bund i skove og moser. Navnet skyldes, at veddet kortvarigt farves orangerødt ved såring. Rød-El trives bedst på fugtig bund. På meget tør jord bliver træet dog sjældent mere end 8-10 m højt. Grenene bides normalt ikke af vildt, men frøene i de små koglelignende stande ædes af småfugle om vinteren.
	Træets karakter	Stort lystræ	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	25 x 8 m	

Røn, Almindelig-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Sorbus aucuparia	Almindelig Røn er et op til 15 meter højt træ, der er almindelig i Danmark i hegn og lysåbne skove. Frugterne (rønnebærrene) er orangerøde og sure og beske men meget smukke. Høstfarven spænder fra rød over orange til gul eller brun. Normalt har alm. Røn rigelig frugtsætning, hvilket gør den eftertragtet af fuglene.
	Træets karakter	Lille lystræ	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	10-15m	

Birk, Dun-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Betula pubescens	Dun-birk (Betula pubescens) er et op til 25 m højt træ, der vokser i moser og på fugtig og sur bund. Dun-birk er lyskrævende og tåler ikke meget vind. Dun-Birk bør ikke beskæres, hvor det vokser som prydræ, da udseendet skamferes. Foretages beskæring alligevel, bør beskæringen ske i august-september måned. De lette små og tørre frø ædes af småfugle om vinteren
	Træets karakter	Stort lystræ	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	m	

Birk, Vorte-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Betula pendula	Vorte-birk optræder som pionertræ i Danmark, har grene med hængende vækst og vokser gerne på tør og sur bund. Ofte danner det samfund med blandt andet Blåbær, Skovfyr og forskellige bregner og mosser. Birk er stærk og smidig. I vikingetiden og tidlig middelalder blev birk anvendt til mange forskellige formål. Kølen på en af Skuldelev-skibene er af birk, men det brugtes også til vidjer, og bark blev brugt til at lave dåser, kurve, spande m.v. og desuden til garvning af sejl.
	Træets karakter	Stort lystræ	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	25 m	

Skyggetræer

Bøg			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Fagus sylvatica	Bøg er et løvfældende træ med en tæt krone, som er bredt hvælvet. Træet kan normalt blive 250 år gammelt. Giver og tåler skygge. Kan formes som buske. Bøg findes overalt i det vestlige Europa, hvor den indgår i blandede løvskove på næringsrig, veldrænet og kalkrig bund. Bøgen sætter med års mellemrum store mængder af frø (bog), der gerne ædes både af fugle og pattedyr. Hjortevildt æder skud af unge bøge. Ved jævnlig (gentagne) beskæringer tåles beskæring i hele levetiden. Unge planter er dog frostfølsomme.
	Træets karakter	Stort skyggetræ	
	Lysforhold	★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	35 m	

Eg, Stilk-			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Quercus Robur	Stilk-Eg eller Almindelig Eg, der i Danmark er almindeligt forekommende i skove og krat. Træet sætter med års mellemrum mange agern (oldenår), der gerne ædes både af fugle og pattedyr. Egene er de længstlevende danske træarter og kan blive mindst 800 år gamle. Dog sjældent mere end 375 år.
	Træets karakter	Stort lyst træ	
	Lysforhold	★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde x bredde	30 m	

Kristtorn			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Ilex aquifolium	Skandinaviens eneste vildtvoksende stedsegrønne træ. Kristtorn er kendt for sine smukke blade og frugter (frugter findes kun på hunplanter). Kristtorn gror på fugtig bund som underskov i ege-avnbøgskove. Planten hører hjemme i skyggen under større træer, og den ses ofte under en ikke alt for tæt bøgskov. De flotte blade og bær gør den til et yndet dekorationsemne hen under juletid. Desuden holder drosselfugle (Solsort, Sjagger, Misteldrossel og Vindrossel) meget af bærrene.
	Træets karakter	Lille skyggetræ	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	m	

Buske

Ene, Almindelig el. Enebær			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Juniperus communis	Ene er en stedsegrøn busk og findes alt lige fra fladt krybende over runde, krukkeformede og helt uregelmæssige buske til cylindriske og søjleformede træer. Ene er hjemmehørende på sandjord og kan danne store krat. Plantens navn "Enebær" betyder optændings-brænde, og har ikke noget med bærret at gøre. I øvrigt velegnet til beskæring. Busken danner den spiselige bærkogle, der kendes som enebærret. Frugten er to år om at udvikle sig til en sort, blådugget lille bærkogle. Det er kun hun-planter som har bær. Ene kan blive meget gammel. I Norge er der således lokaliseret individer, som er mere end 1.000 år gamle
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde	1,5-3 m maks. 10m	
			

Hassel, Almindelig			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Corylus avellana	Hassel er en mange-stammet 3-5 meter høj busk eller i nogle tilfælde højere og kan blive næsten træagtig med en skærmformet krone. Almindelig Hassel kan findes på fugtig og mineralrig jordbund, hvor den danner krat, skovbryn og underskov i frodige ege-blandingsskove. Hassel klarer kraftig beskæring. Hasselnødderne er vigtig føde for mus, egern og mange større fugle
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	3-5 m	

Hæg, Almindelig			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Prunus padus	Almindelig Hæg eller Majtræ er en stor busk eller et lille træ med en opret, oval krone. Navnene har planten fået, fordi den blev brugt som hæk, og fordi den blomstrer i begyndelsen af maj. Blomsterne søges meget af bier på grund af den tidlige blomstring og den righoldige nektarproduktion.
	Træets karakter	Busk/træ	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	15 m	

Tørst			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Frangula alnus	Tørst kan gro på alle jordtyper, men lykkes især på fugtig og sur jordbund. Alle dele af planten har en speciel, ram lugt, og de er giftige og fremkalder kraftige opkastninger. Bjerne trækker gerne efter tørst, som yder god nektar. Blomsterne, der kommer frem fra begyndelsen af juni, sidder samlet i kvaste ved bladhjørnerne. De er gulligthvide og bittesmå. Frugterne er bær som skifter farve fra grønt over rødt til sort. Blomster og bær i alle grader af modenhed ses samtidig. Frøene spirer villigt og busken kan nemt sprede sig i området
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde	3-6 m	

Hvidtjørn, Almindelig			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Crataegus laevigata	Almindelig Hvidtjørn er en op til 8 meter høj løvfældende busk med en stiv og tæt vækst. Frugterne af Almindelig Hvidtjørn er eftertragtet af fuglene. Planten tåler beskæring og er velegnet inde i plantninger. Hjortevildt og harer æder gerne kviste og skud.
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	3-8 m	

Kvalkved			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Viburnum opulus	Almindelig Kvalkved er en op til 5 meter høj busk, der vokser vildt i hegn, skov og krat. Hele busken, inklusive de fristende, røde bær, er giftig. Blomsterne søges gerne af insekter. De røde bær ædes først af fugle langt hen på vinteren. Rodnettet er kraftigt, vidt udbredt og danner rodfilt
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★ ★ ★	
	Højde	2-5 m	

Hyld			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	<i>Sambucus nigra</i>	Almindelig Hyld er en busk eller et op til 8 meter højt træ. Muligvis er planten indført til Danmark i oldtiden, hvor den nu er almindelig i det meste af landet i hegn, skov og krat. Hylden er hurtigvoksende, skyggetålende og tåler frost og salt samt en del vind. Den gror bedst på frodig, evt. noget fugtig jord. Den tåler beskæring godt. De modne frugter er meget eftertragtede af fugle.
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde	3-8 m	Hyld er en gammel lægeplante. Afkog af blomsterne skulle virke feberstillende og sveddrivende, og bærrerne hjælpe mod forkølelse og influenza. Blomsterne anvendes til hyldeblomstdrik Bærrerne har et højt indhold af A- og C-vitamin. I gamle dage hed det sig, at gudinden Freja (senere kendt som hyldeemor) boede i hylden, og fældede man hylden ved sit hus uden at plante en ny, var det med risiko for at ulykker ville ramme en.

Blåbær			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Almindelig blåbær er en 15-45 cm høj dværgbusk, der i Danmark vokser i nåleskove og på heder. Blåbær kan kendes på sine lysegrønne og kantede grene. De sorte bær er syrligt-søde og velsmagende. Blåbær indeholde mange antioxidanter og er meget sundt at spise. Bærret anvendes også i naturmedicin, og det menes at have en lægende og desinficerende virkning.
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde	15-45 cm	

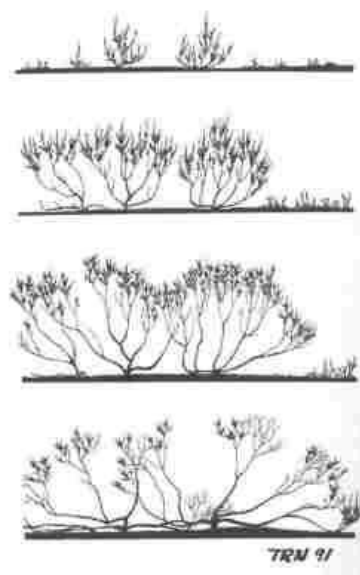
Tyttebær			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Vaccinium vitis-idaea	Tyttebær er en busk, der i Danmark f.eks. vokser i birkeskove på mager bund. På tørre, sure jorde er der ikke mange andre planter, der kan dække jorden så effektivt. Bærrene indeholder så meget benzoesyre, at de kan holde sig friske langt hen på vinteren. Tyttebær indeholder mange vitaminer og mineraler, og frøene er rige på omega-3-fedtsyrer. Bærrene har haft en stor andel i at holde folk sunde i Sverige gennem de lange vintre, hvor friske grønsager ikke var tilgængelige. En grov grød med fed, salt flæsk og syltede tyttebær var et klassisk måltid om vinteren, og en stor krukke med bærrene, syltet med sukker kunne findes i ethvert viktualierum. På grund af deres høje indhold af benzoesyre, er det muligt at få dem til at holde sig, uden at koge dem.
	Træets karakter	Busk	
	Lysforhold	★ ★	
	Føde for dyr	★ ★	
	Højde	5-25 cm	

Hedelyng

Hedelyng			Beskrivelse
	Latinsk artsnavn	Calluna vulgaris	Hedelyng vokser i fuld sol på udpint og kvælstoffattig jord i kystklima, f.eks. Danmark. Den har sin niche på sure, næringsfattige (især N-fattige) heder. Erfaringen har vist, at lyngen ikke selv kan opretholde sin habitat, og at heden egentlig blot er et enkelt successionstrin på vejen fra udpint jord mod skov.
	Træets karakter	Dværgbusk	
	Lysforhold	★ ★ ★	
	Føde for dyr	★	
	Højde x bredde	4 x 60 cm	

I en periode på 25-30 år gennemlever hedelyng fire faser:

- I etableringsfasen ligner lyngen et ryatæppe og kan sagtens tåle, at I går på den. Generelt gælder det, at jo mere man går i lyngen, jo færre konkurrenter får den (dog skal man selvfølgelig passe på hugorme).
- I ungdomsfasen skal lyngen slås med en lyng-le hver 5. år - så forbliver den ung.
- I modenhedsfasen begynder stænglerne at knække, når man træder på dem, og lyngen skal slås længere nede på stænglen.
- I senilitetsfasen risikerer lyngen at gå ud og blive invaderet af andre arter, bl.a. revling (sortebær). I denne fase skal den slås med en kultur-le (el. skrub-le) helt ned under jordhøjde.

Etablering efter fældning af skov

Hvis man har ryddet et areal, som man ønsker mere åbent med lyng, blåbær og tyttebær, kræver det en indsats. I jorden ligger allerede lyngfrø, som kan ligge i årevis og først spirer, når betingelserne er til stede.

Efter et areal er ryddet, og grene, nåle og andet biologisk materiale er fjernet, skal jordoverfladen rives op. Der skulle så gerne komme skud af lyng i løbet af et år eller to. Kommer den ikke igen efter et par år, fjernes jordlaget helt ned til sandet, og der sås lyngfrø.

Eksisterende lyng og vedligeholdelse

Eksperimentér selv med slåning, og tag små stykker ad gangen ("mosaik-slåning"), så I kan se, hvordan det udvikler sig. Lyng, der slås helt ned, kan være 2-3 år om at spire igen.

Et par gange om året skal man gå arealet igennem for at fjerne træer og andet end lyng, der skyder op.

Hvorfor forsvinder lyngen fra min grund?

- For mange træer på grunden vil kunne skygge lyngen væk. Lyngen kan kun tåle "halvskygge" svarende til ca. 40 % af almindeligt tilgængeligt dagslys.
- For meget næringsstof og humus kan give græs og andre planter for gode vækstvilkår i forhold til lyngen, så den overvokses/udkonkurreres.
- Lyngen er ved at være for gammel. En lyngplante kan blive ca. 25-35 år. Hvis den klippes eller bides, vil den oftest skyde fra snitfladen eller fra nedliggende grene, som slår rod. Herved kan den samme plante blive endnu ældre, men meget udsat for konkurrence fra græs, revling, brombær og kaprifolie, der udnytter den ophobede næring.
- Lyngbladbillen kan visse år opformeres i en mængde, som især truer den gamle, svækkede, senile lyng.